

Književnost

Silvin Sardenko, Trojno klasje. Izbrane pesmi. Založba Rode & Martinčič, Celje. Str. 50 + 60 + 47.

Ob 40 letnici književnega delovanja (1898—1938) je pričel pesnik Sardenko izdajati svoje *Izbrane pesmi*. Razlikujejo pa se te *Izbrane pesmi* od podobnih zbirk v tem, da so vse pesmi nove, še neobjavljene. Začne torej tam, kjer bi drugi končal, in bi se prav za prav morale imenovati *Nove pesmi*. Izšli so trije zvezki (*Materi, Domu, Polju*), ki pa so sedaj vezani v eno knjigo, in so samo kot taki v prodaji. Že s stališča tehnične ureditve je to prav slaba stran knjige, kajti čeprav so vse tri posamezne zbirke, oziroma cikli, pod skupnim naslovom *Trojno klasje*, so vendar že po straneh trije ločeni deli, ob katerih ima človek neprijeten občutek, da so le slučajno vezani skupaj, čeprav to vsebinska razdelitev opravičuje. Prav tako motijo prozni uvodi v začetku vsakega cikla. Takšni uvodi so v pesniški zbirki vselej odveč, ker prav ničesar ne povedo; nasprotno zbirko celo slabijo in store neenotno. Posebno če jih je več kakor v tem primeru. Vinjete Miroslava Oražma pa so lirično mehke in lepe ter se prilegajo občutjem Sardenkovih pesmi.

Za prvim uvodom, ki naj opraviči naslov zbirke *Trojno klasje*, sledi priložnostni Uvod, ki ga je o pesniku Sardenku napisal Ivan Pregelj. Ta najprej ugotovi, da je »Sardenko bil in še vedno je, naš prvi moderni katoliški lirik, pa tudi najboljši verski lirik«. Zatem opisuje njegov umetniški razvoj in razne vplive, ki so več ali manj določevali — vsebinsko in stilno — Sardenkovo pesem. Pravilno ugotavlja, da je Sardenkova lirika religiozna; teže pa se strinjamo z nekaterimi nadaljnji Pregljevimi izvajanja, v katerih pravi, da je Sardenkova pesem ...naše slovenske, naše katoliške duše edini močni izraz. (Opozorim na Antologijo slov. relig. lirike.)

O prvi zbirki, ki vsebuje sonete posvečene Materi (moji, tvoji, Božji) in o drugi, ki je Pesem o domu, je bilo na tem mestu že govoreno. Zadnji cikel, Trojnega klasja, tretji klas, pa poje o Polju. Najprej slovenskemu polju na splošno in še posebej o posavskem, ki ga je kot rodni kraj najmočnejše inspiriralo. Vseh pesmi tega zadnjega zvezka je 33. Opevajo žitne njive, škrjančke in poljska znamenja, Šmarno goro in tihe večere na vasi, romantičnost in idilo (Romance o sv. Roku). Stilno so podobne ostalim Sardenkovim pesmim. V njih je veliko več pesniškega artizma in rutine, kakor umetniškega ustvarjanja, so bolj plod pesnikove delavnice, kakor resnične kreativne sile. Zato tudi ne pustijo v bralcu, navzlic nekaterim toplim verzom, globljega vtisa. Najlepše so tiste, ki mu pojo res iz srca v lahni melodiki, kakor Posavje, Rojakom, Prepelica in Moji mladosti.

Ne moremo pa pesniku Sardenku oprostiti takihle verzov iz pesmi Zemlja čuti:

Vsa je rosna,
ker trpi za nas v nočeh;
vsepovsod je plodonosna,
ker za nas je vsa v skrbeh.

ali pa iz Vigilije velikega petka:

Jutri bodo šli zvonovi
z nemim glasom iz zvonika;
ta je žalost prevelika,
zanjo ni ga več glasnika.

Jutri bodo vsi zvonovi
rane nesli nezaslišne...

Vsi ti opisi pa so zaodeti v osebne pesnikove spomine in doživetja, v čustveno slikanje poljskih idil. Razumljivo je za Sardenkovo nastrojenje, da mu polje in zemlja ne pomenita problema, da ju ne teži zajeti v tistem čudovitem odnosu, ki ga imata do človeka in ju tako ne poskuša metafizično poduhoviti. Le preveč svečano razpoloženski in ponekod kar naivni so ti vtisi, da bi nam mogli pričarati lepoto polja in pokrajine v načinu kakšnega Jammesa, velikega religioznega pesnika o lepoti zemlje in žitnih polj.

Kakor je Trojno klasje knjiga, ki jo bodo tisti, ki v poeziji ne gledajo velikih zahtev, radi brali in bodo tudi nekatere pesmi dolgo živele, si človek vendar želi nekaj drugega. Namreč antologijo res izbranih pesmi iz Sardenkovih knjig, ki so večinoma že pošle. (Roma, Dekliške pesmi.) Potem bi bil pred nami res pravi Sardenko, kakršnega imamo še vedno radi. Mojster pesniške dikcije, izpovedovalec prazničnih religioznih občutij in narodni pevec.

Tako bi začutili v Sardenku pesnika, ki je v Trojnem klasju ostal precej zakrit.

S. Šali.